

Drets d'autor i citació per al TFG

Grau en Medicina

Veurem ...

- Qui és considerat **autor**?
- **Atribució de drets**: morals i patrimonials
- **Llicències creative commons i cessió de drets** en el TFG
- **Xarxes socials i webs**
- **Dades personals** (publicació, drets d'imatge, entrevistes)
- **Imatges i drets**
- **Plagi**
- **Dret de cita**

Drets d'autor

- **Cites i bibliografia**, perquè citem ?
- **Vocabulari**: cites, referències i bibliografia
- Com citem: **dins el text**, nota a **peu de plana**
- **Textos, gràfics, imatges, vídeos**
- **Referències i Bibliografia**
- **Estils de citació**
- Citar i gestionar bibliografia amb **Mendeley**

Cites i
bibliografia

- **Bones i males pràctiques**
- **Publicar en obert**
- **Gestió del TFG**
- **Enllaços recomanats**
- **Conclusions**

Drets d'autor

Qui és autor ?

Composicions
musicals

Fotografies

Pel·lícules

Dibuixos

TFG

Autor

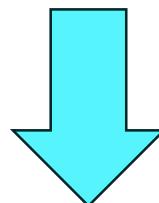
Creació
literària, artística
o científica

Articles
científics,
difusió

Llibres

Pàgines web

Tesis doctorals

Automàticament ADQUIREIX UNS **DRETS**

Atribució de drets

Drets morals

Integritat

Paternitat

Divulgació

Modificació

Accés

Retirada

Drets patrimonials o d'explotació

Reproducció

Distribució

Transformació

Comunicació
pública

TFG a
DDD

Cessió de drets d'explotació

All rights reserved
Copyright

It is mine. I do NOT allow you to take this material and repurpose it. You need to ask for my permission to use this.

VS.

Open License

It is mine. But I DO allow you to take my material. Just remember to make a proper attribution to me. It is free, and you do not need to ask for my permission to use it.

Imatge: [Boyoungc](#) / [Wikimedia Commons](#) / [CC BY-SA 3.0](#)

Imatge: [Wikimedia Commons](#) / Public domain

Imatge: [Wikimedia Commons](#) / Public domain

Llicències *creative commons*

• • •

Vull cedir
part dels
meus drets

A light blue thought bubble contains the text "Vull cedir part dels meus drets". Three small blue circles lead from the woman's head towards the bubble. Ellipses are positioned between the woman and the bubble.

Imatge: [Maymay / Pixabay](#) / Public domain

Imatge: [Wikimedia Commons](#) / Public domain

Creative Commons: Llicències perquè els autors puguin cedir gratuïtament els drets d'explotació sobre les seves obres a tercers, seguint els criteris de la llei de la propietat intel·lectual.

<http://creativecommons.org/>

DRETS CEDITS

TFG a DDD

BY – Reconeixement. Heu de reconèixer l'autoria de manera apropiada, proporcionar un enllaç a la llicència i indicar si heu fet algun canvi.

NC – No comercial. No podeu fer un ús comercial de les obres derivades.

SA – Compartir igual. Si remescleu, transformeu o creeu a partir del material, heu de difondre les vostres creacions amb la mateixa llicència que l'obra original.

ND – Sense Obra Derivada. No podeu transformar l'obra per crear una obra derivada.

Obres de domini públic

Obres literàries, artístiques o científiques quan venç el termini de protecció dels drets d'explotació. Com a regla general, aquests es mantenen fins a 70 anys després de la mort de l'autor. Després passen al domini públic i poden ser utilitzades en els nostres treballs de recerca.

Drets d'autor i xarxes socials

Quin ús es pot fer de les captures de pantalla, fragments de textos, piulades o imatges de persones procedents de les xarxes socials?

Els continguts protegits per drets de propietat intel·lectual existents a les xarxes socials s'han de tractar com qualsevol altre contingut ubicat en un altre suport (llibres, llocs web ...)

Qui té els drets d'autor dels continguts publicats a les xarxes socials?

En principi la persona que puja continguts a les xarxes socials ha de disposar dels corresponents drets i n'és el responsable. La plataforma no té responsabilitats a no ser que conegui que es vulneren drets de tercers. Consulteu els apartats legals de les webs, on sovint, quedan especificats els drets reservats i cedits.

Declaració de drets i responsabilitats:
<https://www.facebook.com/legal/terms>

Dades de caràcter personal

Qualsevol informació referida a persones físiques identificades o identifiables:

- **Nom i cognoms**
- **DNI, Passaport, NIU o qualsevol altre document identificatiu**
- **Adreça postal o electrònica**
- **Edat**
- **Sexe**
- **Data de Naixement**
- **Nacionalitat**
- **Adreça IP de l'ordinador**
- **Fotografies**
- **Veu**
- **Dades de geolocalització**
- **Etc...**

CATEGORIES ESPECIALS DE DADES

Dades personals que revelen informació considerada especialment sensible i mereixedora d'una protecció reforçada. Tenen especial influència en els **drets fonamentals, les llibertats públiques de la persona i la seva intimitat**. Són:

- Dades que revelin la **ideologia, afiliació sindical, religió i creences**
- Dades que facin referència a **l'origen racial, la salut, l'orientació sexual o la vida sexual**
- **Dades genètiques:** dades personals relatives a les característiques genètiques heredades o adquirides d'una persona física, que proporcionen una informació única sobre la fisiologia o la salut d'aquesta persona, obtingudes en particular de l'anàlisi d'una mostra biològica
- **Dades biomètriques:** dades personals obtingudes a partir d'un tractament tècnic específic, relatives a les característiques físiques, fisiològiques o conductuals d'una persona física, que permeten o confirmen la identificació única d'aquesta persona (imatges facials, dades dactiloscòpiques, etc.)

Publicació de dades

- Per a poder-les **publicar** (al DDD, web, blogs, xarxes socials...) **CAL SEMPRE el consentiment previ.** En el cas de dades de categories especials, aquest consentiment ha de ser explícit. L'afectat ha de cedir per escrit els seus drets, especificant per a què s'utilitzaran les seves dades. **El consentiment no pot ser mai tacít** ("si no dius que no, entenc que sí").
- En el cas de **menors d'edat**, d'acord amb la LOPD, el consentiment el poden donar ells mateixos, sense intervenció de pares o tutors, a partir dels 14 anys.

En cas de no tenir el permís, en acabar el treball, amb caràcter general, s'ha de destruir la informació des del moment en què ja no és necessària per a la finalitat per a la que van ser recollides les dades.

Més informació:

[Protecció de dades \(UAB\)](#)

[Reglament General de Protecció de Dades \(Autoritat Catalana de Protecció de Dades\)](#)

Cessió de drets d'imatge

Si el treball inclou imatges que heu pres a d'altres personnes, cal que disposeu d'un document de cessió dels drets d'imatge.

Aquest n'és un model:

MODEL DE CESSIÓ DE DRETS D'IMATGE I D'EXPLOTACIÓ D'ENREGISTRAMENT DE VÍDEO I FOTOGRAFIA

Jo, [nom sencer de la persona que serà fotografiada i/o enregistrada]

Amb DNI [de la persona que serà fotografia i/o enregistrada]

Faig constar:

- Que autoritzo a que la meva imatge pugui aparèixer en imatges i vídeos enregistrats per [nom sencer de l'alumne] que tingui com a objectiu [nom de l'activitat o treball] i, conseqüentment, reconec que l'esmentada difusió no suposa menyspreu al meu honor, prestigi, ni constitueix cap intromissió il·legítima de la meva intimitat d'acord amb allò que estableix la llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, de protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge.
- Que, en cas de tenir algun dret de propietat sobre els materials que puguin derivar-se d'aquests enregistraments, cedeixo a [nom sencer i DNI de l'alumne], tots els drets d'explotació sobre els mateixos, amb caràcter de no exclusivitat, en totes les modalitats d'explotació, per tot el mon i per tot el temps de la seva durada.
- Que coneix que l'esmentat [nom de l'activitat o treball] és susceptible de fer-se'n comunicació pública a través del Dipòsit Digital de Documents de la UAB (DDD) per la qual cosa, signo aquest document de conformitat amb allò establert al Reglament (UE) 2016/679, del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals, i a la lliure circulació d'aquestes dades (RGPD) reconeixent que he estat degudament informat per part de la UAB que puc exercir els meus drets d'accés, rectificació, supressió, oposició, limitació del tractament i portabilitat respecte de les meves dades enviant un escrit, acompanyant una fotòcòpia del DNI, dirigida a la Secretaria General, Edifici Rectorat, 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès).

I perquè així consti signo la present,

Bellaterra (Cerdanyola del Vallès), [dia, mes i any]

Font: Blog de Propietat Intel·lectual i Accés Obert. <http://blogs.uab.cat/dretsautor/2016/07/12/que-es-un-document-de-cessio-de-drets-dimatge-i-dexploitacio-denregistrament-de-video-i-fotografia-i-en-quins-casos-cal-fer-ne-us/>

Consulta: 16/01/2019

Reproducció d'entrevistes

Si el treball inclou la reproducció total o parcial d'entrevistes o opinions, cal disposar d'un document de cessió dels drets de reproducció.

Aquest n'és un model:

Jo, [nom sencer de la persona que ha estat entrevistada]

Amb DNI [de la persona que ha estat entrevistada]

Faig constar:

- Que autoritzo que les meves opinions i consideracions recollides mitjançant entrevista cedida a: [Nom i cognoms de l'alumne] amb DNI: [DNI de l'alumne] i que té com a objectiu l'elaboració del Treball de Fi de Grau siguin reproduïdes parcialment o totalment en el treball.*
- Que, en cas de tenir algun dret de propietat intel·lectual sobre [l'entrevista XX], cedeixo a [Nom i cognoms de l'alumne] amb DNI: [DNI de l'alumnes] tots els drets d'explotació sobre els mateixos, amb caràcter de no exclusivitat, en totes les modalitats d'explotació, per a tot el món i per tot el temps de la seva durada.*
- Que coneix que el Treball de Fi de Grau és susceptible de fer-se'n comunicació pública a través del Dipòsit Digital de Documents de la UAB (DDD) <http://ddd.uab.cat> o qualsevol altre mitjà que la UAB cregui adient.*

I perquè així consti signo la present,'

Font: Blog de Propietat Intel·lectual i Accés Obert. <http://blogs.uab.cat/dretsautor/2016/03/07/es-pot-incorporar-en-un-treball-de-fi-de-grau-la-transcripcio-total-o-parcial-duna-entrevista-que-l'autor-del-tfg-ha-hagut-de-portar-a-terme/> Consulta: 16/01/2019

En l'elaboració del treball

Imatge: [sandra_schoen](#) / [Pixabay](#) / Public domain

Podem incloure les imatges que vulguem?

I copiar fragments de text d'una altra obra?

Incorporació d'imatges: Passos a seguir ...

Fes la
foto o
dissenya
tu
mateix!!

Utilitza continguts d'accés obert

Utilitza el filtre de la
[cerca avançada de](#)
[Google](#) “drets utilització”
o ves a [Search Creative](#)
[Commons](#)

Guia: [Recursos](#)
[audiovisuals i](#)
[drets d'autor](#)

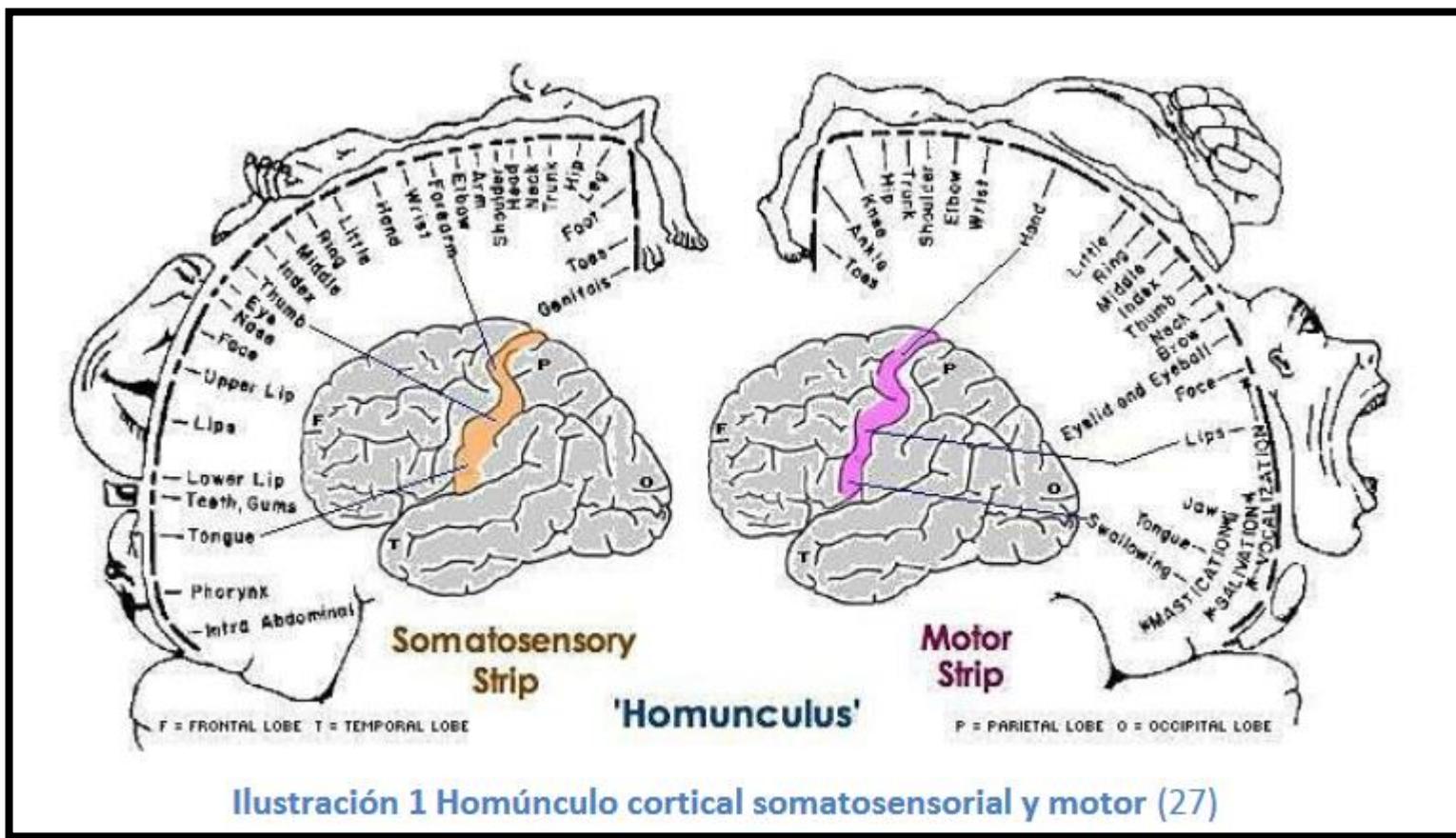
Continguts protegits

Et cal el **PERMÍS DE**
L'AUTOR, per escrit, i
per un ús en concret.
En alguns casos, però,
ens podem acollir al
DRET DE CITA

Recorda: SEMPRE cal indicar autor i font

Exemples d'imatges en domini públic

Font: Vinciguerra, Darila. (2017). Memòria científica: Eficàcia de la punció seca en el tractament fisioterapèutic de l'osteopatia dinàmica del pubis (Treball de Fi de Grau). Universitat Autònoma de Barcelona.
<https://ddd.uab.cat/record/181827> (Consultado: 13/11/2017)

Exemples d'imatges en domini públic

Imatge: [Foter](#) / CC BY-SA 2.0

El plagi

Què és **el
plagi?**

Ocultar les fonts utilitzades i fer passar per nostres idees o fragments de text que s'han copiat d'altres treballs.

Com
evitar el
plagi?

Citant qualsevol
dada, imatge o text

- Hem de respectar la paternitat.
- Cal justificar la teva pròpia recerca.

Parafrasejant: Explicar amb les teves pròpies paraules el què ha dit una altra persona.

Recorda: Has signat un document de **compromís d'obra original**

Més informació: [Citacions i bibliografia](#)

A la xarxa teniu disponibles programes gratuïts de detecció de plagi.

Dret de cita

Què és el
dret de
cita?

És la facultat que es dóna a qualsevol usuari per incorporar part d'una obra protegida en una de pròpia, de forma limitada, sense haver de demanar autorització a l'autor.

**Quan
puc fer
ús del
dret de
cita?**

Quan es compleixin aquestes condicions **simultàniament**:

- Amb finalitat docent o investigadora.
- Amb finalitat d'il·lustrar explicacions (anàlisi, comentari o judici crític).
- De forma proporcionada (imatges senceres).
- Sobre imatges i textos ja divulgats.
- Citant font i autor del document original.

Cites i bibliografia

Cites-Bibliografia: Per què citem?

Quan citem:

- Diem d'on hem tret la informació: **justifiquem** que no ens hem inventat aquella dada o aquell fet
- Estem **reconeixent** el treball previ d'altres autors
- **Reforcem** els nostres arguments amb l'**autoritat** d'altres
- Demostrem que ens hem **documentat**
- Facilitem que el lector pugui **ampliar** informació
- Estem **evitant cometre un plagi**

Què citem?

Tot allò que no sigui propi i que no pertanyi al coneixement general.

Exemples:

- Citar la font d'una **dada** concreta
- Citar la procedència d'una **imatge** (foto, mapa, gràfic...)
- Transcriure un **paràgraf** d'una obra (entre cometes!) i citar-ne la procedència
- Referenciar **investigacions prèvies**

Una mica de vocabulari

- **Cita:** Referència abreujada entre parèntesi dins el text. Cal complementar-la amb la referència completa al final del text o peu de pàgina.
- **Referència bibliogràfica:** Conjunt de dades (camps) que permet identificar un document (llibre, article, vídeo, imatge ...)
- **Bibliografia:** Relació completa de les fonts (referències que hem citat dins el text). Poden haver seccions de bibliografia complementària o per tipologies (figures).

Citem dins del text...

(Kineman et al, 1992; Childs, 2000; Vidal et al, 2000; Villalobos et al, 2004; Childs, 2009). Most of the studies have been performed in experimental animals, cell cultures, or in biopsy specimens from humans, and knowledge on potential transdifferentiation of pituitary cells in dogs and cats is scarce. A recent study suggests, however, the existence of similar mechanisms. A group of Beagle dogs was followed for 3 years after the induction of primary hypothyroidism. Basal plasma GH levels increased during this time, and there was a paradoxical hyperresponsiveness to thyrotropin-releasing hormone (TRH) stimulation. Histomorphology and immunohistochemistry of the pituitary gland revealed thyrotroph hyperplasia, large vacuolated thyroid deficiency cells, and pituitary cells that double stained for both GH and TSH, the latter being indicative for transdifferentiation of somatotrophs into thyrotrophs (Diaz-Espíñeira et al, 2008).

BIOSYNTHESIS OF GROWTH HORMONE AND INSULIN-LIKE GROWTH FACTOR-1

Pituitary Growth Hormone and Insulin-like Growth Factor-1

GH, also known as *somatotropin*, is a rather large, single chain polypeptide. The hormone has a molecular weight of approximately 22 kDa and contains 191 amino acids with two intra-chain disulfide bridges. It is produced in the somatotropic cells, which represent the most abundant cells of the anterior pituitary (Rijnberk, 1995; Javorsky et al, 2011). The amino acid sequence of canine GH is identical to the sequence of porcine GH; feline GH differs from canine GH by only one amino acid. GH of humans (and other primates) differs considerably (i.e., there is a difference of approximately 33%) (Ascacio-Martínez and Barrera-Saldaña, 1994; Castro-Peralta and Barrera-Saldaña, 1995; Warren et al, 1996; Liu et al, 2001; Wallis, 2008).

In most mammalian species, GH is encoded by a single gene, in humans (and other primates), a cluster of five genes encode pituitary GH and human chorionic somatomammotropin (GH-

pulses is lower during times when plasma progesterone concentration is high. This has been explained by the partial suppression of pituitary GH secretion by progesterone-induced GH synthesis in the mammary gland (see later) (Kooistra et al, 2000b). Systematic evaluation of GH secretion patterns in cats has not yet been performed. In the circulation, GH is to some extent bound to GH-binding proteins, which reduces fluctuations in GH levels and prolongs plasma half-life. The canine GH receptor has been characterized at a molecular level and its coding sequence shows extensive homology with the GH receptor of several other species. After binding GH, the receptor dimerizes and activates cytosolic tyrosine kinases of the Janus kinases (Jak) family (van Garderen et al, 1999).

Originally, it was believed that the actions of GH are mediated by the direct effect of the hormone on tissues. In 1957, growth factors, which were termed *sulfation factors*, were discovered by Salmon and Daughaday and were renamed to *somatomedins* by Daughaday et al. (1972). After their isolation by Rinderknecht and Humble (1978a, b), they were then called *insulin-like growth factors (IGFs)*, a name that is used today. There are two main IGFs, IGF-1 (previously somatomedin-C) being the most important and IGF-2. Initially it was proposed that GH induces IGF-1 synthesis in the liver, which then acts on target tissues to promote growth. Currently, it is supposed that GH and IGF-1 act in fact in concert as well as independently to stimulate pathways that lead to growth and that regulate many metabolic processes. It has also become clear that IGF-1 is not only produced in the liver, but in almost all tissues of the body where it acts in an autocrine/paracrine manner. Circulating IGF-1 levels, which are mainly derived from the liver, parallel those of GH (i.e., in conditions in which GH is low, IGF-1 levels are also reduced and vice versa) (Le Roith et al, 2001). Liver disease also has an influence on IGF-1, because its level decreases with decreasing functional liver mass (Styne, 2011).

IGF-1 is a basic, single chain polypeptide of 70 amino acids with three intrachain disulfide bridges and a molecular weight of approximately 7.5 kDa. Its structure displays substantial homology to proinsulin (Rinderknecht and Humble, 1978a; Cooke

Skyes, JE. (2014). Canine Viral Respiratory Infections. Dins: Canine and Feline Infectious Diseases. JE Skyes ed. Saint Louis, Elsevier. 15 ,p. 170–181. Disponible a: <http://www.sciencedirect.com/science/book/9781437707953> [Consultat el 16 de setembre del 2019]

The “normal” 22 kDa, 191 amino acid protein is the major physiological form and accounts for 75% of the pituitary GH secretion (Mehl et al, 2011; Pappone et al, 2012).

tant binding protein that binds most of the IGF-1 (approximately 80% to 85%) in conjunction with an acid-labile subunit (ALS). A single molecule of ALS can bind up to four IGF-1.

Carcinoma pulmonar primario en gatos: 10 casos (1998-2011)

Feline primary pulmonary carcinoma: 10 cases (1998-2011)

L. Albert,¹ N. Majó,² J. Pastor,¹ M. Planellas¹

¹Servicio de Medicina Interna del Hospital Clínic Veterinari (HCV)

²Servicio de Patología Veterinaria (SDPV) Departamento de Anatomía y Cirugía Animales. Facultad de Veterinaria. Universidad Autónoma de Barcelona (UAB). Bellaterra (08193), Barcelona, España

Resumen

Las neoplasias pulmonares malignas de origen primario son poco frecuentes en la especie canina y aún menos en la felina. Por otro lado, un porcentaje importante de estos casos no presenta sintomatología asociada, lo que hace aún más complejo el diagnóstico precoz de esta patología. La disnea es el signo respiratorio más observado en felinos y puede acompañarse de sintomatología sistémica como anorexia, debilidad, vómito y/o regurgitación crónica, cojera y lesiones digitales, entre otros. El tratamiento quirúrgico es el de elección y no existen estudios clínicos que confirmen el efecto positivo de la aplicación de la quimioterapia y/o radioterapia ante estas neoplasias. Para realizar este artículo se han evaluado, retrospectivamente, las historias clínicas de gatos con carcinoma pulmonar primario recibidos en nuestro centro en los últimos 13 años. Solo aquellos gatos que presentaban un diagnóstico definitivo de neoplasia pulmonar primaria, mediante histopatología, fueron incluidos en este estudio.

Palabras clave: Carcinoma, felino, metástasis, primario, pulmonar.

Keywords: Carcinoma, feline, metastasis, primary, pulmonary.

Clin. Vet. Peq. Anim., 2012, 32 (4): 247-253

Introducción

Las neoplasias pulmonares primarias (NPP) malignas son poco frecuentes en la especie canina y la prevalencia es aún menor en la felina. Al contrario que en los perros, los gatos presentan cierta predisposición sexual,¹ asociándose una mayor incidencia en las hembras.^{1,2} A la momento, no se ha observado ninguna predisposición racial tanto en perro como en gato.^{1,3} Esta patología suele darse en animales geriátricos; en el gato la edad media de presentación oscila entre 11 y 12,5 años (rango de 2 a 18 años).⁴

El porcentaje de gatos con NPP y sintomatología clínica varía de un 52 a 93%. Por otro lado, un 25-56% de los afectados son asintomáticos, descubriéndose la enfermedad de forma accidental. En los felinos, la disnea, asociada a la invasión neoplásica del parénquima pulmonar, hemotorax, neumotórax y/o efusión pleural, es el signo respiratorio más observado. Además, pueden acompañarla otros signos como tos no productiva, letargia, debilidad, anorexia, pérdida de peso, fiebre, vómito y/o regurgitación, ascitis, uveítis y cojera; ésta última asociada a metástasis músculo-esquelética (síndrome dígito-pulmonar), ósea (huesos largos y columna) o muy raramente a osteopatía hipertrófica.⁵⁻⁷ Algunos de los cambios que pueden observarse en la anemia sanguínea son anemia

no regenerativa,⁸ leucocitosis neutrofílica,⁹ linfopenia,¹⁰ hipercalcemia, trombocitopenia,¹¹ trombocitosis,¹² y aumento de la creatinin-quinasa (CK).^{7,12} Por otro lado, podemos encontrar complicaciones secundarias a la presencia de NPP como la aparición de neumonías infecciosas¹³ o neumonía lípídica.¹⁴ La aparición de síndromes paraneoplásicos es poco frecuente, pero podemos observar los siguientes: osteopatía hipertrófica, hipercalcemia,¹⁵ neuromiopatía,¹⁶ secreción de ACTH,¹⁷ trombocitosis y leucocitosis eosinofílica o neutrófílica, debido a la producción de factores estimulantes de colonias por parte del tumor (G-CSF y GM-CSF).^{14,15}

Esta patología se asocia con una gran variedad de hallazgos radiográficos, por lo que no es posible resumir todas las presentaciones en un signo radiográfico común. El hallazgo más frecuente en perros es el de masa única; mientras que en la especie felina, predomina la presencia de masas múltiples, afectando generalmente a los lóbulos caudales en ambas especies.^{1,5,11,17} Otros hallazgos radiográficos que se pueden observar son: lóbulos pulmonares consolidados, patrón nodular intersticial, efusión pleural, lesiones cavitarias o calcificadas y apariencia normal. Debido a la gran variedad de patrones no se puede identificar el tipo tumoral mediante la imagen radio-

Citem nota a peu de plana o final text...

Bibliografía

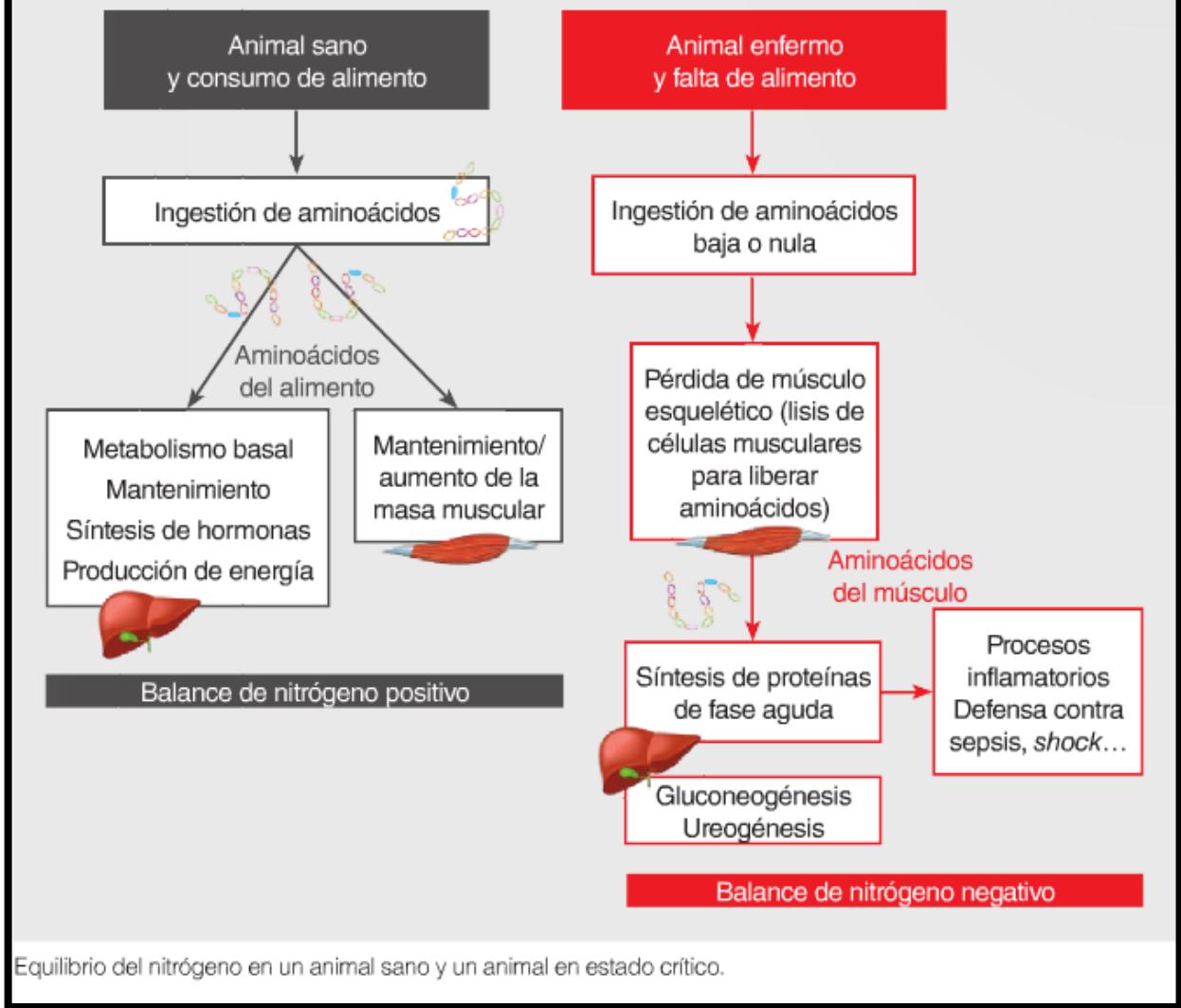
1. Withrow SJ: Lung Cancer. En: Withrow SJ, Vail DM: Small Animal Clinical Oncology, 4th Ed, St.Louis, Saunders-Eleven, 2007; 517-522.
2. Fox LM, King RR: Cancers of the Respiratory System. En: Morrison WB: Cancer in dogs and cats. Medical and Surgical Management, 2nd Ed, Wyoming, Teton NewMedia, 2002; 497-512.
3. Mahn KA, Aviak SM: Pulmonary Neoplasia. En: Bonagura JD, Twedt DC: Kirk's Current Veterinary Therapy XIV, St.Louis, Saunders-Eleven, 2005; 354-357.
4. Carruthers MA, Alvarez PJ: Respiratory Neoplasia. En: Ettinger SJ, Feldman EC: Saunders Manual of Small Animal Practice, 3rd Ed, St.Louis, Saunders-Eleven, 2000; 1708-1714.
5. Beck JL, Sorenmo KU: Pulmonary and Bronchial Neoplasia. En: King LG: Textbook of Respiratory Disease in Dogs and Cats, St.Louis, Saunders-Eleven, 2004; 508-514.
6. Cohn LA: Pulmonary Parenchymal Disease. En: Ettinger SJ, Feldman EC: Textbook of Veterinary Internal Medicine, 7th Ed, Volumen 2, St.Louis, Saunders-Eleven, 2010; 78-144.
7. Sandmeyer LS, Coxford K, Grahn EM: Metastatic carcinoma in a cat. Can Vet J 2009; 50: 95-96.
8. Langlais LM, Gibson J, Taylor JA, Caswell JL: Pulmonary adenocarcinoma with metastasis to skeletal muscle in a cat. Can Vet J 2000; 41: 1122-1123.
10. Dale RS, MacPhail CM, Lappin MR: Paraneoplastic leukocytosis with mature neutrophils in a cat with pulmonary squamous cell carcinoma. J Feline Med Surg 2004; 6: 391-393.
11. Nelson RW, Couto CG: Enfermedades del parénquima pulmonar. En: Nelson RW, Couto CG: Medicina Interna de Animales Pequeños, 2nd Ed, Buenos Aires, Inter-Médica, 2000; 323-340.
12. Ballegot EA, Forrest LJ, Stepien RL: Radiographic Appearance of Bronchoalveolar Carcinoma in Nine Cats. Vet Radiol & Ultrasound 2002; 43: 267-274.
13. Yamagami T, Nomura K, Fujita M et al: Pulmonary Intravascular Micromangiosarcoma in a Cat. J Vet Med Sci 2006; 68: 731-733.
20. Cassio NJ, Dubielzig RR, Gilger BC, Davidson MG: Angiocentric pulmonary carcinoma with posterior segment metastasis in four cats. Vet Ophthalmol 1999; 2: 125-134.
21. Salguero R, Langley-Hobbs S, Warland J, Breslacy M: Metastatic carcinoma in the ulna of a cat secondary to a suspected pulmonary tumour. J Feline Med Surg 2012; 14: 432-435.
22. Favret C, Rubinstein FD: Cutaneous metastases of a bronchial adenocarcinoma in a cat. Vet Dermatol 2005; 16: 183-185.
23. Dhaliali RS, Kufer-Mensah E: Metastatic squamous cell carcinoma in a cat. J Feline Med Surg 2007; 9: 61-65.

Albert, L. et.al. (2012). Carcinoma pulmonar primario en gatos: 10 casos (1998-2011) = Feline primary pulmonary carcinoma: 10 cases (1998-2011). Clínica Veterinaria de Pequeños Animales. Vol. 23, n. 4. p. 247-253. Disponible a: <http://ddd.uab.cat/record/130353> [Consultat 16 de setembre del 2018]

*Contacto: lara.albert.lopez@gmail.com

Gràfics

Equilibrio del nitrógeno en un animal sano y un animal en estado crítico (2016). Dins: Baciero, G. Nutrición en pacientes en estado crítico. Argos, n 181. p. 181. Disponible a: <http://argos.portalveterinaria.com/revistasonline/181.html>. [Consultat del 16 de setembre del 2018]

Imatges

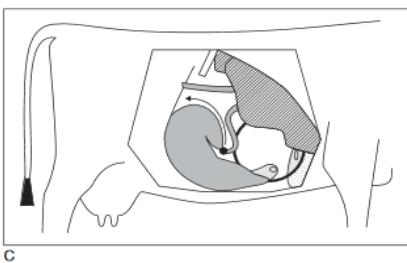
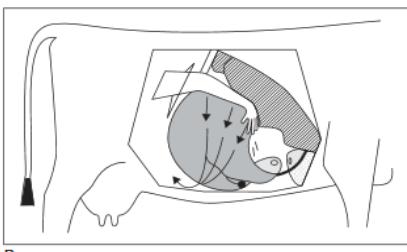
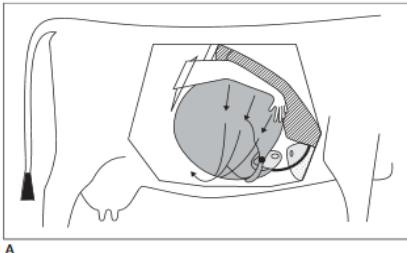

Figure 3.17 Three forms of right abomasal displacement and torsion and their manipulative correction. (From Dirksen, Gründer & Stöber, 2002.)
A. left (anti-clockwise from rear view) 360° torsion and direction of manual correction;
B. left 180° torsion, and correction; C. simple right-sided abomasal displacement (possibly with up to 90° rotation). (From Dirksen, Gründer & Stöber, 2002.)

Three forms of right abomasal displacement and torsion and their manipulative correction (2005). Dins: Bovine Surgery and Lameness, Second Edition. A. David Weaver, Guy; St. Jean, Adrian Steiner. p. 112. Disponible a: <http://onlinelibrary.wiley.com/book/10.1002/9780470751138> [Consultat el 16 de setembre del 2018].

Cites pòster

Sota cada imatge:

Figura 1

Figura 2

Al final del pòster posar un apartat de "Bibliografia":

References....

- 1 Mcmanaman , J. L. & Neville, M. C. (2003). Mammary physiology and milk secretion. Advanced Drug Delivery Reviews, 55, 629-641

Cites dins treball

Sota cada imatge (cita reduida):

Metabolism of steviol glycosides in humans (Carakostas et al., 2008)

ÍNDICE DE FIGURAS

Figura 1: Diseño general de investigación. <i>Fuente: Elaboración propia.</i>	32
Figura 2: Fases del proceso de investigación. <i>Fuente: elaboración propia.</i>	33
Figura 3: Planteamiento general: Desarrollo del proceso de investigación. <i>Fuente: Elaboración propia.</i>	34
Figura 4: Representación de la relación entre la metafísica, la epistemología, la ética y la antropología.	46
Figura 5: Fundamentos filosófico-pedagógicos de la integración de las competencias en una titulación. <i>Fuente: Elaboración propia.</i>	47
Figura 6: Concepción relacional-interpretativa de la competencia <i>Fuente: Velde (1999).</i>	54
Figura 7: Modelo de formación por competencias propuesto por Bennet y otros (1999)	67
Figura 8: Modelos de formación por competencias en el ámbito universitario. <i>Fuente: Bennet y otros (1999)</i>	69

Font: García San Pedro, María José. (2010). Diseño y validación de un modelo de evaluación por competencias en la universidad. (Tesi doctoral). Bellaterra, Cerdanyola del Vallès: Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Pedagogia Aplicada. <http://hdl.handle.net/10803/5065> [Consultat 04/12/2018]

Font: Universitat Autònoma de Barcelona. "Lynn Margulis - Evolution, from a Gaian perspective". Youtube. <<https://www.youtube.com/watch?v=YXWN2qA31TU>> [consulta: 16 gener 2019]

I al final del text ...

Adjuntem
la llista de referències
o la bibliografia

Part obligatòria en
tot treball de recerca!

Llista de referències

Llista de totes les fonts que s'han citat al llarg del treball.

Bibliografia

Llista de totes les fonts que s'han consultat per elaborar el treball, tant les que s'han citat com les que no.

Consulteu el vostre tutor!

Llista de referències

Important!

- Cal que les referències siguin prou completes. Amb **tots els camps necessaris** per poder localitzar el document que citem.
- Cal que estiguin ben ordenades. Normalment per **ordre alfabètic del cognom de l'autor**.

Notes

¹Camels in Europe are limited to the Canary Islands (Spain).

²The index is calculated by the formula $I = (X_n/X_1) \times 100$ where X_n is the value at the year n and X_1 , the value at the year 1961.

References

- Alary, V. and Faye, B. (2012) Overview of the camel chains in East of Africa - Importance of gaps between the data and the apparent reality. *Journal of Camelid Science*, in press.
- Benard, C., Faye, B., Moulin, C.H. and Kohler-Rollefson I. (2008) A typology of the camel keepers in the Jaisalmer district, Rajasthan, India. *Journal of Camel Practice and Research* 15, 231–238.
- Faye, B. (2003) Surveillance and control procedures for camel diseases. *Proceedings of the workshop on the surveillance and control of camels and wildlife diseases in the Middle East*, Regional workshop OIE, Sanaa, Yemen, 10–12 March 2003. OIE Regional Office, Beirut, Lebanon, pp. 3–10.
- Faye, B. (2004) L'activité d'élevage dans la Corne de l'Afrique: un enjeu pour le développement durable. *Proceedings of the colloquium Les nouvelles d'Addis/ Lesverts: Grande Corne de l'Afrique/Mer Rouge: Enjeux stratégiques de la région dans la mondialisation*, Assemblée Nationale, Paris, 2 February 2004. Les Nouvelles d'Addis, Paris, France, pp. 4–5.
- Faye, B., Konuspayeva, G., Messad, S. and Loiseau, G. (2008) Discriminant milk components of Bactrian camel (*Camelus bactrianus*), dromedary (*Camelus dromedarius*) and hybrids. *Dairy Sciences and Technology* 88, 607–617.
- Faye, B., Benard, C., Kohler-Rollefson, I. and Boutonnet, J.P. (2010) Camel market channels in the Jaisalmer district of Rajasthan, India. *Journal of Camel Practice and Research* 17, 201–205.
- FAO (2011) FAOSTAT database. Food and Agricultural Organization, United Nations. Available at: <http://faostat.fao.org/site/339/default.aspx> (accessed 29 March 2011).
- Kadim, I.T., Mahgoub, O. and Purchas, R.W. (2008) A review of the growth and of the carcass and meat quality characteristics of the one-humped camel (*Camelus dromedarius*). *Meat Science* 80, 555–569.
- Khorchani, T., Hammadi, M. and Moslah, M. (2005) Artificial nursing of camel calves: an effective technique for calves safeguard and improving herd productivity. In: Faye, B. and Esenov, P. (eds) *Proceedings of the International Workshop, Desertification Combat and Food Safety: The Added Value of Camel Producers*, Ashkabad, Turkmenistan, 19–22 April 2004. In: vol. 362 NATO Sciences Series, Life and Behavioural Sciences. IOS Press, Amsterdam, The Netherlands, pp. 177–182.
- Kohler-Rollefson, I. (2004) The camel in Rajasthan: agricultural biodiversity under threat. In: *Building a Multi-Stakeholder Platform for the Conservation of the Camel in Rajasthan. Proceedings of an International Conference held on 23–25 November 2004 in Sadri, Lokhit Pashu-Palak Sansthan, Sadri, Rajasthan, India*, pp. 6–17.
- Little, P.D., Teka, T. and Azzeze, A. (1998) Research methods on cross-border livestock trade in the Horn of Africa: further observations. *Research Report of the Broadening Access to Markets and Input Systems-Collaborative Research Support program (BASIS-CRSP) and OSSREA Project on Cross-Border Trade and Food Security in the Horn of Africa, October 1998*, Addis-Ababa, Ethiopia, p. 14.
- Nin Pratt, A., Bonnet, P., Jabba, M., Ehui, S. and de Haan, C. (2005) Benefits and costs of compliance of sanitary regulations in livestock markets: the case of Rift Valley Fever in the Somali region of Ethiopia. Report from the International Livestock Research Institute, Nairobi, Kenya, and The World Bank, Washington, DC.
- Saparov, G. and Annageldiyev, O. (2005) Meat productivity of the camel Arvana breed and ways to increase it. In: Faye, B. and Esenov, P. (eds) *Proceedings of the International Workshop, Desertification Combat and Food Safety: The Added Value of Camel Producers*, Ashkabad, Turkmenistan, 19–22 April 2004. In: Vol. 362 NATO Sciences Series, Life and Behavioural Sciences. IOS Press, Amsterdam, The Netherlands, pp. 224–227.
- Faye, B. "Camel meat in the world". dins, Kadim, I.T. (editor) "Camel meat and meat products". Wallingford, CABI, 2013, p. 16
<http://www.cabi.org/cabbooks/ebook/20123381050>

Llista de referències

8. BIBLIOGRAFIA

Alvarez, M., Fernandez, C., & Canet, W., (2010). Oscillatory rheological properties of fresh and frozen/thawed mashed potatoes as modified by different cryoprotectants. *Food and Bioprocess Technology*, 3, 55-70.

Ambrosiadis, I., Theodorakakos, N., Georgakis, S., & Lekas, S., (1994). Influence of thawing methods on the quality of frozen meat and drip loss. *Fleischwirtschaft*, 74, 284–286.

Andersen, H., J., Oksbjerg, N., & Therkildsen, M., (2005). Potential quality control tools in the production of fresh pork, beef and lamb demanded by the European society. *Livestock Production Science*, 94(1), 105–124.

Andújar, G., Pérez, D., Venegas, O., (2003). Química y bioquímica de la carne y los productos cárnicos. *Ciencia y Tecnología de la Carne y Productos Cárnicos*, -- Ciudad de La Habana, Cuba.

Añón, M., C., & Cavelo, A., (1980). Freezing rate effects on the drip loss of frozen beef. *Meat Science*, 4, 1–14.

Apple, J.,K., Dikeman, M.,E., Minton, J., E., McMurphy, R.,M., Fedde, M.,R., Leith, D.,E., & Unruh, J.,A., (1995). Effects of Restraint and Isolation Stress and, Muscle Glycogen. *Journal of Animal Science*, 73, 2295-307.

Arthur, I., (2006). Shipboard refrigeration and the beginnings of the frozen meat trade.Bertram, H., C., Purslow, P., & Andersen, H., J., (2002). Relationships between meat structure, water motility, and distribution: A low-field nuclear magnetic resonance study. *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 50, 824–829.

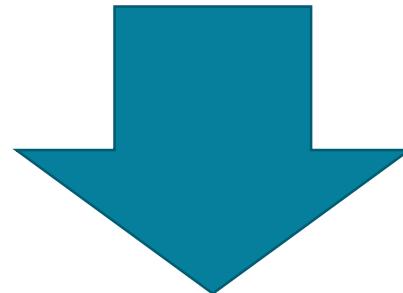
Ashokkumar, M., & Grieser, F., (1999). Ultrasound assisted chemical processes. *Reviews in Chemical Engineering*, 15, 41-83.

Bibliografia

Bekele Beshah, Wondwossen, Calidad de la carne de cerdo, efecto de la congelacion y descongelacion, uso del calentamiento dielectrico para la descongelacion y la espectroscopia dielectrica para evaluar la calidad tecnologica.- Bellaterra : Universitat Autònoma de Barcelona, 2014.
<http://www.tdx.cat/handle/10803/283362>.
[Consultat el 16 de setembre del 2019]

Estils de citació

Les fonts poden ser **qualsevol recurs** (llibre, article, capítol de llibre, notícia, pàgina web, cançó, pel·lícula, tuit), però dins del treball **sempre han d'estar citades de la mateixa manera**

Cal escollir un estil
i ser fidel a aquest estil en tot el treball

Estils de citació

Quin estil he de triar?

Hi ha molts estils de citació i de fer constar una referència bibliogràfica. **Cada disciplina fa servir un estil diferent**, i a vegades són les mateixes institucions on es treballa o les mateixes revistes on es publica les que imposen un estil determinat.

Podeu veure diferents estils a:

Citacions i bibliografia

Estils de citació

En medicina es fa servir 2 estils: **NLM** i **Vancouver**

<u>NLM</u>	Ciències de la Salut, Veterinària	
<u>Vancouver</u>	Ciències de la Salut	

[NLM](https://ddd.uab.cat/record/106929) <https://ddd.uab.cat/record/106929>

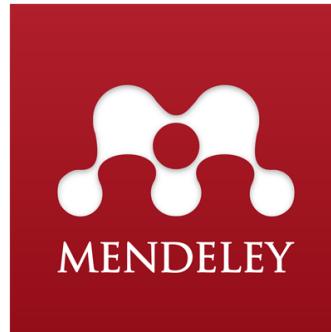
[Vancouver](https://ddd.uab.cat/record/60727): <https://ddd.uab.cat/record/60727>

Consulteu al vostre tutor si heu
d'utilitzar un estil determinat!

Com citar?

- De manera manual:
Citacions i bibliografia
- De manera automàtica: fer servir un **gestor de referències bibliogràfiques**. Permeten guardar referències, editar-les, classificar-les, insertar-les en un text i generar una bibliografia

citeulike

zotero

RefWorks

THOMSON REUTERS
ENDNOTE

Bones i males pràctiques

- Publicar el TFG on vulgueu mentre en conserveu els drets d'explotació.
- Fer ús del dret de cita tal i com estipula la llei.
- Incloure com annex articles protegits sense verificar si es pot fer.
- Incloure dades personals. Exemple: el DNI, telèfon o correu-e.
- Incloure enllaços a documents o pàgines d'internet. Sempre que no tingueu coneixement que aquests documents o pàgines siguin il·lícits i vulnerin drets de tercers. Per exemple, webs de pel·lícules o sèries.

Incloure fragments d'obres que es troben al domini públic sense citar l'autor.

La paternitat és un dret moral sense límit temporal

Reproducir sense autorització disposicions legals o reglamentàries, resolucions dels òrgans jurisdiccionals o actes, acords, deliberacions i dictàmens dels organismes públics.

Incloure fotografies que heu fet a persones us han fet la cessió dels drets dimatge.

Incloure dades d'empresa sense el consentiment de l'empresa.

Incloure imatges de Google imatges o de les xarxes socials sense comprovar si es poden reutilitzar.

Fer ús de la icona © sense fer una inscripció oficial.

Utilitzar obres d'art plàstiques (pintures, dibuixos, plànols, escultures...) o fotografies íntegres per a anàlisi, crítica o comentari.

Reproducir les entrevistes (fragments o senceres) que heu realitzat si no teniu permís de la persona entrevistada.

Utilitzar lliurement les obres de domini públic.

Utilitzar fotografies (no artístiques) lliurement passats 25 anys de la data de realització.

Incorporar fotos, dissenys o gràfics que heu elaborat sense indicar-ne l'autoria, encara que siguin vostres.

Signar el treball.

Publicar en obert: beneficis

- ✓ **Augmenta la visibilitat** i per tant, la difusió i l'impacte de la producció científica. Augment de les citacions.
- ✓ Incrementa les possibilitats **d'accedir a articles d'investigació** sense augmentar la inversió.
- ✓ Permet **que els autors decideixin quins drets conserven i quins cedeixen** i en quines condicions.
- ✓ **Retorna a la societat la inversió** que ha suposat la investigació.
- ✓ **Preserva els resultats** a llarg termini.

Gestió del TFG

Per a publicar-se al DDD cal

- Acordar condicions amb del treball amb el **Coordinador TFG**
- Lliurar el **formulari d'autorització** pel DDD a Gestió Acadèmica on:
 - Autoritzeu a la UAB a fer **Comunicació pública amb caràcter de no exclusivitat (ddd.uab.cat)**
 - Defenseu els vostres drets com autors, reservant-vos accions legals pel **mal us que els puguin fer (no citar-vos, fer un us comercial ...)**
 - Feu constar, si escau, la petició d'**embargament** temporal per 12 o 24 mesos o un de definitiu al full d'autorització

<https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/treball-fi-de-grau/treball-fi-de-grau-medicina-1345709633374.html>

Enllaços recomanats

- [Propiedad intelectual y derechos de autor](#)
- [Guía de recursos audiovisuales y derechos de autor](#)
- [Como hacer Trabajos de Final de Grado](#)
- [Citaciones y bibliografía](#)
- [Apoyo a los trabajos académicos](#)
- [Depósito Digital de Documentos UAB](#)
- [Los mejores bancos de imágenes médicas](#)
- [Creative Commons](#)
- [Treball Fi de Grau Medicina](#)

Conclusions

- **Citar correctament** qualsevol element que afegiu al TFG (**justifiquem les fonts del nostre treball** i evitem incomplir llei **Propietat Intel·lectual** que protegeix els drets d'autor).
- Gestionar els **drets d'autor** de la informació que utilitzeu de forma responsable. **Demanar permís a l'autor** i/o utilitzar el **dret de cita** de forma proporcional.
- Consulteu els **apartats legals de les webs**, on sovint, queden especificats els **drets reservats i credits**.

Presentación en el Depósito Digital de Documentos de la UAB (DDD) :
<https://ddd.uab.cat/record/138522>

Gracias!

#biblio_laporte

